

Brief aan de gemeenteraad

zaaknummer
Z19-009542-D123996

uw kenmerk

contactpersoon
Jacco Haagmans

onderwerp
Zienswijze Ontwerpbegroting
2020 VRLN

datum
2 mei 2019

telefoon
0475 - 538 888

Geachte leden van de gemeenteraad,

De raden van de deelnemende gemeenten kunnen bij het dagelijks bestuur van de Gemeenschappelijke regeling Veiligheidsregio Limburg Noord hun zienswijze over de ontwerpbegroting 2020-2023 naar voren brengen.

Daarnaast worden conform de Wet gemeenschappelijke regelingen (Wgr) tevens de jaarrekening 2018 ter informatie aangeboden.

Inhoudelijk zijn geen opmerkingen te maken bij de jaarrekening 2018 en de ontwerpbegroting 2020-2023. Het jaar 2018 heeft in het teken gestaan van het optimaliseren van de dienstverlening en bedrijfsvoering. De in de begroting 2020 voorgestelde werkzaamheden, c.q. levering van diensten, sluiten aan bij de visie en de genomen besluiten op het vlak van gezondheid en veiligheid. De maatregelen zetten in op het bevorderen dat burgers hun eigen verantwoordelijkheid kunnen nemen op het vlak van veiligheid en gezondheid. Vertrekpunt van de inzet van de Veiligheidsregio is dan ook preventie en waar nodig borgen van de repressieve inzet. Bijzonder punt van aandacht in dit kader is de Paraatheid van de brandweer. Om een verantwoord niveau van paraatheid te garanderen is een extra investering nodig.

In financieel opzicht dient geconstateerd te worden dat er over 2018 sprake is van een tekort ter grootte van €654.000. Dit tekort wordt opgevangen door het inzetten van een deel van de reserves.

Wij adviseren u om:

1. Kennis te nemen van de jaarrekening 2018;
2. Ten aanzien van het voorstel "Paraatheid brandweer" in de voorgelegde ontwerpbegroting 2020 de volgende zienswijze kenbaar te maken:
"Op grond van de autonome maatschappelijke ontwikkelingen in te stemmen met de voorgestelde aanpak inzake "Paraatheid brandweer". Dit onder voorwaarde dat nadrukkelijk aandacht wordt besteed aan:
  - a. Vinden van oplossingen inzake paraatheid door de inzet van de vrijwilligers.
  - b. Het vergroten van het bewustzijn bij burgers en bedrijven van het belang van de inzet en betrokkenheid van vrijwilligers bij de paraatheid van de brandweer."

Toelichting op het voorstel

In de gemeenschappelijke regeling, artikel 28, is bepaald dat de gemeenteraad zienswijzen over de ontwerpbegroting kan indienen. De jaarrekening en de kadernota hoeven alleen ter kennisgeving aan de raad toegezonden te worden (artikel 34b Wgr). Vaststelling van zowel de begroting als de jaarrekening geschiedt door het Algemeen bestuur. Voor Roerdalen neemt de burgemeester deel aan het algemeen bestuur. Formeel heeft de raad geen positie om iets over de rekening te vinden. Via de burgemeester kan uw raad wel punten onder de aandacht brengen van het Algemeen Bestuur van de VRLN.

De VRLN behartigt de belangen van de gemeente op twee gebieden, gezondheid en veiligheid. Het doel van de VRLN is de behartiging van de belangen van de gemeenten en hun ingezetenen op het gebied van:

- de brandweezorg;
- de geneeskundige hulpverlening bij ongevallen en rampen;
- de rampenbestrijding en crisisbeheersing;
- het bevorderen van de multidisciplinaire uitvoering van de rampenbestrijding, de crisisbeheersing en de bestrijding van zware ongevallen;
- het bevorderen van een samenhangend integraal veiligheidsbeleid in de regio;
- de publieke gezondheid

Beleidsmatige verantwoording

JAARVERANTWOORDING 2018

2018 is het jaar van het bestendigen van de ingezette veranderingen. In dialoog met gemeenten is nadere invulling gegeven aan de rol van de GGD, ontwikkeling van kengetallen en vormgeving van dashboards voor verantwoording. Verantwoording van de inzet van de Veiligheidsregio vindt plaats aan de hand van de onderscheiden programma's. Hieronder wordt ingegaan op de belangrijkste ontwikkelingen van afgelopen jaar, voor meer informatie verwijzen wij u naar de jaarverantwoording 2018 VRLN zoals opgenomen in de bijlagen.

Programma Gezondheid

Doorontwikkeling GGD

De in het derde kwartaal van 2017 ingezette doorontwikkeling GGD heeft in 2018 zijn weerslag gekregen en is eind 2018 formeel afgesloten. Het doel van deze doorontwikkeling was de GGD toekomstbestendig te maken waarbij meer en meer aansluiting wordt gezocht bij de vraag vanuit de regio. Ten behoeve van deze doorontwikkeling is in de tijdelijkheid een hulpstructuur ingericht geweest, waarbij onder meer gebruik gemaakt is van externe inhuur. Met de aanstelling van een nieuw managementteam is deze hulpstructuur komen te vervallen.

Jeugdgezondheidszorg 0-18

De GGD houdt zich minder vast aan de standaardcontactmomenten zoals die voorheen waren voorgeschreven voor de categorie 0-4 jaar. Hierdoor kan de JGZ meer aanvullend onderzoek op indicatie verrichten bij kinderen die extra zorg nodig hebben. Bij gesignaleerde problemen of bij risicogroepen beoordeelt de GGD of extra ondersteuning, hulp of zorg nodig is en koppelt daarbij

zorgbehoevende en zorgverlener aan elkaar. Hierdoor is de verhouding tussen risicozorg en reguliere zorg gewijzigd.

De vaccinatiegraad in onze regio behoort tot de top 2 van Nederland. Ondanks een dalende trend blijft de vaccinatiegraad in onze regio hoog.

Uitvoerende taken gezondheidsbescherming

Begin 2018 was er veel ophef over de opkomst van type W meningokokken. Hier werd het rijksvaccinatieprogramma op aangepast. Alle kinderen van 14 maanden en jongeren tussen 12 en 14 jaar hebben een vaccinatie aangeboden gekregen die beschermt tegen Meningokokken A, C, W en Y (MenACWY). In het laatste kwartaal van 2018 vond de eerste vaccinatie plaats.

Onderzoek, kennis en advies

De GGD is zich in 2018 nog sterker gaan richten op het combineren van verschillende databronnen die lokaal en/of landelijk beschikbaar zijn. Dit leidt tot beter inzicht in de diverse onderliggende factoren die van invloed zijn op onze volksgezondheid: leefomgeving, arbeid (armoede) en onderwijs (laaggeletterdheid).

Programma's Veiligheid

Centraal staat een veilige woon- en leefomgeving. Inzet is gericht op het versterken van de betrokkenheid en vergroting van de zelfredzaamheid van burgers en ondernemers. Dit wordt gedaan door gerichte programma's voor preventie (o.a. brandveilig leven) op te zetten en door het geven van gerichte adviezen. Het aantal adviesvragen op het vlak van ruimtelijke veiligheid en de bouwsector zijn toegenomen. Hiertegenover staat een daling van het aantal aanvragen rond gebruiksveiligheid. Oorzaak ligt in de invoering van nieuwe regelgeving. Echter door de stijging van de complexiteit van evenementen is de inzet niet veranderd. Om in te kunnen spelen op de omgevingswet en de wet kwaliteitsborging bouw is in 2018 een nieuwe koers/identiteit vastgesteld. Prioriteit in deze koers ligt bij integraal adviseren, risicogericht toezicht, informatiemanagement en inrichten accountmanagement. In 2018 is tevens definitief besloten tot het realiseren van de "Risk Factory". In het 2^e kwartaal van 2019 zullen de eerste scholen een bezoek brengen aan de Risk Factory.

Brandweezorg

In het kader van incidentbestrijding is aandacht besteed aan de paraatheid van de brandweer. Geconstateerd is dat men tijdens de kantooruren niet in staat is om snel en met voldoende slagkracht te reageren op spoedmeldingen. Door vorm van de regio, de tweedeling door de Maas en veel platteland is lastig te voldoen aan de wettelijke opkomsttijden. 50% is maatgevend, 46% is gerealiseerd. Demografische, economische en maatschappelijke ontwikkelingen maken dat het steeds moeilijker wordt om de paraatheid met voornamelijk vrijwilligers te garanderen. In 2018 is gestart met het in beeld brengen van de problematiek en mogelijke oplossingsrichtingen voor het paraatheidsprobleem.

In 2018 is er een grotere inzet van de brandweer geweest met name ten gevolge van het extreme weer (storm en droogte). Het aantal uitrukken lag 30% hoger dan voorgaande jaren. Door deze grotere inzet is er ook sprake van hogere kosten (extra formatie, meer vergoeding vrijwilligers, brandstofkosten en materiaalkosten).

Crisisbeheersing

In 2018 is de ingeslagen weg naar continu monitoren en anticiperen op ontwikkelingen voortgezet. Op basis van de monitoring zijn 6 focusthema's geselecteerd om koers te behouden.

In dit kader is ook het risicoprofiel geactualiseerd. Hierbij is nauw samen gewerkt met de Veiligheidsregio Zuid Limburg en andere partners.

De samenwerking binnen de gemeentelijke crisisorganisatie ontwikkelt zich gestaag verder.

Speerpunt hierbij is het slimmer en beter organiseren van de inzet van functionarissen met een taak in de gemeentelijke processen.

Voor Roerdalen in het bijzonder zijn de volgende trajecten van belang geweest:

- Onderzoek "Paraatheid incidentbestrijding";
- Besluitvorming realisatie Risk Factory;
- Adviestraject evenementenbeleid, informatiebijeenkomsten rond brandveilig leven in de 6 kernen;
- Voorlichtingsactiviteiten op scholen en voor zorginstellingen in het kader van brandveilig leven;
- Natuurbrandpreventieproject gehele Meinweg (NL & D-deel).

BEGROTING 2020

De voorliggende programmabegroting 2020 is de eerste die gebaseerd is op het nieuwe beleidsplan 2020-2023. Deze begroting is gebaseerd op de in het beleidsplan vastgelegde risico's op de domeinen gezondheid en veiligheid en vastgestelde opgaven. Centraal doel hierbij is door te groeien naar de veiligste en gezondste regio.

Hieronder wordt ingegaan op de belangrijkste ontwikkelingen voor de komende jaren, voor meer informatie verwijzen wij u naar de begroting 2020 VRLN zoals opgenomen in de bijlagen.

Programma Gezondheid

De kernactiviteit van de GGD blijft het beschermen en bevorderen van de gezondheid van onze inwoners. Dit doen ze door het tegengaan en vroegtijdig opsporen van ziekten (preventie).

In 2020 stelt de GGD de volgende prioriteiten:

- Nadruk op de aanpak in het begin van de levensloop (van de periode vlak voor de zwangerschap tot en met het 18de levensjaar).
- Extra aandacht voor degenen met de grootste gezondheidsachterstand (zoals mensen met een lage sociaaleconomische status).
- Keuze voor bekende speerpunten die de oorzaak zijn van een groot deel van de ziektelast in Nederland: roken, overgewicht, ongezonde voeding, te weinig bewegen en problematisch alcoholgebruik. Vanuit het gedachtegoed positieve gezondheid is daarnaast meer aandacht voor thema's als armoede, laaggeletterdheid, arbeidsparticipatie en onderwijs.
- Verbinden en versterken van netwerken van zorgpartners, onderwijs en bedrijfsleven.

- Voorbereiden van onze medewerkers op het bewaken van de publieke gezondheid bij incidenten, rampen en crises.
- Flexibele Jeugdgezondheidszorg.
- Hogere deelname vaccinaties.

Programma's Veiligheid

De focus is gericht op doorontwikkeling naar een duurzame samenleving met een vraag-, risico- en informatie-gestuurde Veiligheidsorganisatie. Inzet is gericht op veilige gemeenschappen met minder incidenten, slachtoffers en schade doordat burger zich meer bewust zijn van risico's en maatregelen treffen om schade te beperken.

Dit vertaalt zich in ontwikkeling personeel en organisatie, versterken samenwerking regionaal en grensoverschrijdend, programma's gericht op preventie en repressie en beschikbaarheid van materiaal. In 2020 zal door de VRLN nadrukkelijk gekeken worden op welke wijze het best invulling gegeven kan worden aan de "Peraatheid incidentbestrijding" op lange termijn.

Naar de burgers vertaalt zich dit in het vergroten van het veiligheidsbewustzijn en verantwoordelijkheidsgevoel voor de eigen brandveiligheid. Dit wordt gerealiseerd door het verkleinen van het risico op brand door menselijk handelen en de vergroting van de kennis en vaardigheden over adequaat handelen in geval van brand.

In Roerdalen zal dit zijn beslag krijgen in het bijzonder via:

- Natuurbrandpreventie:
Aan het voor de Meinweg opgestelde natuurbrandbeheersingsplan zal in 2020 verder uitvoering worden gegeven aan de hand van de in het plan beschreven maatregelen.
- Projecten en activiteiten op het vlak van brand veilig leven:
In het kader van preventie worden onder de titel "brandveilig leven" voorlichtingsactiviteiten georganiseerd gericht op brandveilig gedrag bij in het bijzonder senioren en jeugd in samenwerking met scholen en zorginstellingen.
- Brandweer post Montfort:
De medewerkers voor de Post Montfort worden vakbekwaam gehouden door mensen op te leiden en gericht te laten oefenen. Hierbij hebben zij de beschikking over het juist en kwalitatief goed materiaal. In het kader van de paraatheid zal zich dit vertalen in een aanpak gericht op de beschikbaarheid van voldoende vrijwilligers.

Financiële verantwoording

Jaarrekening 2018

De Jaarverantwoording 2018 sluit af met een negatief resultaat van €654.000. Belangrijkste oorzaak hiervoor ligt in de extra en gemiddeld grotere inzet ten gevolge van storm en extreme droogte in 2018 en een nabetaling op de werkgeverspremie Zorgverzekeringswet ten gevolge van het hanteren van verkeerde uitgangspunten. Door Veiligheidsregio Limburg Noord wordt voorgesteld om het resultaat te dekken uit de algemene reserve.

De begroting 2020 is opgesteld volgens de door het algemeen bestuur vastgestelde beleidsmatige en financiële uitgangspunten, vastgelegd in de Kadernota 2018, te weten:

- Aantal inwoners op basis van 1 januari 2019;

- Loonstijging van 2,3%;
- Materiële kostenstijging van 1,5%;
- Renteomslag conform nieuwe richtlijnen van het BBV van 2,25%;
- Verdeelsystematiek conform ingroeieregeling;

Effect van deze uitgangspunten is dat de begroting 2020 ten opzichte van 2020 groeit met een bedrag van € 3.244.000. Dit ontstaat door een stijging als gevolg van €250.000 aanpassing werkgeverspremie zorgverzekeringswet vrijwilligers, € 797.000 loonstijging, € 319.000 materiële kostenstijging, €153.000 aanvulling weerstandsvermogen, €1.520.000 Programma Brandweezorg/Paraatheid brandweer en €205.000 nieuw beleid. De totale bijdragen van alle deelnemende gemeenten komt hiermee voor 2018 uit op € 55.870.000.

Deze bijstellingen kunnen wij onderschrijven. De stijgingen zijn het gevolg van de gemaakte beleidsmatige en financiële uitgangspunten (o.a. loonstijging, materiële kostenstijging, aanvulling weerstandsvermogen, werkgeverspremie zorgverzekeringswet) danwel als reactie op autonome ontwikkelingen (o.a. Paraatheid Brandweer, nieuwe beleid).

Risico's

Voor de bepaling van de risico's wordt gekeken naar de paragraaf weerstandsvermogen en risicobeheersing. Door de VRLN is een risico-inventarisatie opgesteld waarbij is uitgegaan van de eerder bepaalde strategische risico's. Deze zijn beoordeeld op kans en omvang. In 2016 zijn diversen maatregelen genomen om de risico's te beheersen. Na deze beheersmaatregelen blijft er een restrisico over, welk leidt tot een benodigde weerstandscapaciteit van € 1.250.392. Zoals hierboven al aangegeven is de algemene reserve niet toereikend. De weerstandscoefficiënt die we zelf hebben berekend bedraagt 0,55. Deze zou minimaal 1 moeten zijn om van een gezonde financiële positie te spreken. Voor het tekort hiervan moet de gemeente als risicodragers dit meenemen bij de berekening van de eigen benodigde weerstandscapaciteit. Voor de gemeente Roerdalen betekent dit een bedrag van afgerond € 23.000,--. Als het voorstel voor de tijdelijke ophoging van de gemeentelijke bijdragen wordt aangenomen door het algemeen bestuur, wordt het risico ieder jaar kleiner.

Naast de risico's zeggen ook de financiële kengetallen iets over de financiële positie van een verbonden partij. Van de 6 verplichte kengetallen gelden er voor de VRLN 4. Deze zijn hieronder weergegeven.

	2018	2019	2020	2021	2022	2023	Beoordeling o.b.v. provinciale norm ¹
Netto schuldquote	65,5%	73,5%	74,7%	73,1%	70,2%	66,6%	A
Netto schuldquote gecorrigeerd voor alle verstrekte leningen	65,5%	73,5%	74,7%	73,1%	70,2%	66,6%	A
Solvabiliteit	5,3%	5,2%	4,6%	3,7%	3,4%	3,3%	C
Structurele exploitatieruimte	1,0%	0,0%	-0,7%	-0,7%	-0,2%	0,1%	B

¹ Brief provincie inzake financiële kengetallen

De VRLN trekt zelf geen conclusie naar aanleiding van de kengetallen. Op basis van de kengetallen is te zien dat de solvabiliteit van de VRLN zeer klein is. Dit komt door de geringe omvang van het eigen vermogen met daar tegenover een hoge schuldpositie. Dit betekent dat de bezittingen van de VRLN grotendeels worden gedekt door externe financiering. Dit blijkt ook al uit de hoge netto-schuldquote. Hoewel deze nog goed is (< 90%). Het effect van de hoge schuldpositie is dat er veel rente betaald moet worden. Het risico van een hoge schuldpositie ontstaat als er veel leningen in een jaar aflopen, waarvoor herfinanciering noodzakelijk is. Dit kan in een ongunstige markt leiden tot veel meer rentekosten. Voor de bepaling van dit risico wordt gekeken naar de ruimte op basis van rente-risiconorm (pagina 53). De VRLN blijft in alle jaren ruim binnen deze norm.

Voor de structurele exploitatieruimte is het oordeel gemiddeld. Hoewel maar zeer gering, worden niet alle structurele lasten met structurele baten afgedekt. Het risico hiervan is echter nog steeds beperkt.

Het Algemeen Bestuur van de VRLN heeft in 2017 besloten om het niveau van de Algemene Reserve uiterlijk in 2020 op 100% van het weerstandsvermogen te krijgen. Daartoe werd de jaarlijkse dotatie aan deze reserve verhoogd. Het negatief resultaat 2018 ad. € -654.000 wordt ten laste gebracht van de Algemene Reserve. Hierdoor bestaat het risico dat de Algemene Reserve in 2020 niet het gewenste niveau heeft bereikt.

Conclusie

Op grond van bovenstaande ontwikkelingen en risico's kan geconcludeerd worden dat de Jaarrekening 2018 en de Ontwerpbegroting 2020-2023 een goed beeld geven van de financiële positie van de Veiligheidsregio Limburg Noord. De weersomstandigheden in 2018 en de uitkomsten van het onderzoek van de Commissie Paraatheid hebben de organisatorische en financiële kwetsbaarheid zichtbaar gemaakt. De in de begroting genoemde prioriteiten sluiten aan bij wat wij als Roerdalen nastreven. Op grond van het voorgaande adviseren wij u om:

1. Kennis te nemen van de jaarrekening 2018;
2. Ten aanzien van het voorstel "Paraatheid brandweer" in de voorgelegde ontwerpbegroting 2020 de volgende zienswijze kenbaar te maken:
"Op grond van de autonome maatschappelijke ontwikkelingen in te stemmen met de voorgestelde aanpak inzake "Paraatheid brandweer". Dit onder voorwaarde dat nadrukkelijk aandacht wordt besteed aan:
  - c. Vinden van oplossingen inzake paraatheid door de inzet van de vrijwilligers.
  - d. Het vergroten van het bewustzijn bij burgers en bedrijven van het belang van de inzet en betrokkenheid van vrijwilligers bij de paraatheid van de brandweer."

Financiële consequenties voor programmabegroting 2020-2023 Roerdalen

De aanpassingen binnen de begroting van de VRLN zorgen voor een bijstelling van de gemeentelijke bijdrage. Onderstaand overzicht geeft het meerjarig beeld van de ontwikkeling van de gemeentelijke bijdrage voor Roerdalen.

	Bedragen * € 1.000				
	2019	2020	2021	2022	2023
<u>Begroting Veiligheidsregio</u>					
- Programma gezondheid	634	668	671	673	675
- Programma's veiligheid	1.349	1.406	1.413	1.415	1.420
Gemeentelijke bijdrage volgens begroting VRLN	1.983	2.074	2.084	2.088	2.095
Mjb 2020-2023 Gemeente Roerdalen	1.979	1.950	1.952	1.949	1.949
Verwachte bijstelling gemeentefondsuitkering	0	0	0	0	0
	1.979	1.950	1.952	1.949	1.949
- tekort/+overschot	-4	-124	-132	-139	-146

Tot slot constateren we dat 2020 het laatste jaar is dat de ingroeieregeling in het kader van de harmonisatie van toepassing is. Voor Roerdalen betekent dit een voordeel van €34.600. Met dit voordeel is reeds rekening gehouden bij het hierboven genoemde meerjarenperspectief in de gemeentelijke begroting.

Na vaststelling van de begroting 2020-2023 van de VRLN door het Algemeen Bestuur zullen de geactualiseerde bedragen worden meegenomen bij het opstellen van de nieuwe gemeentelijke begroting 2020-2023.

Met vriendelijke groet,

Burgemeester en wethouders van Roerdalen,

De secretaris,

De burgemeester

J.J.W.M. L'Ortije

mr. M.D. de Boer-Beerta

Bijlage(n): geen